М О Т И В И

към проект на Правилник за устройството и дейността на
Института по психология на Министерството на вътрешните работи

1. Причини, които налагат приемането:

Институтът по психология на Министерство на вътрешните работи (ИП – МВР) е една от основните структури на Министерството на вътрешните работи (МВР), изброени в чл. 37, ал. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР).

С изменението на ЗМВР през 2020 г. (ЗИДЗМВР, обн. ДВ, бр. 60/07.07.2020 г.) основните дейности, извършвани от ИП – МВР са разписани в чл. 51 от ЗМВР, а устройството и дейността му се определят с правилник, издаден от министъра на вътрешните работи - Правилник за устройството и дейността на Института по психология на Министерството на вътрешните работи (Правилник) (ДВ бр. 7/26.01.2021 година).

Една от причините, които налагат актуализиране на Правилника, е свързана с измененията в ЗМВР през 2020 г., когато в чл. 51, ал. 1, т. 4 е въведена нова дейност „изследвания за установяване на психологичната пригодност за държавна служба“, която не е била уредена в действащия към онзи момент Правилник, понастоящем отменен (обн. ДВ бр. 16/20.02.2018 г., отм. ДВ бр. 7/26.01.2021 г.). За нея в настоящия Правилник също не е определено структурното звено от ИП – МВР, което да я изпълнява. Също така, в настоящия Правилник не е определено структурно звено, което да извършва разписаната в чл. 51, ал. 1, т. 5 от ЗМВР дейност „извършва психологична профилактика“. Поради това е необходимо да се прецизират дейностите, които изпълняват структурните звена, така че да са съобразени с разписаните в чл. 51, ал. 1 от ЗМВР дейности на Института.

Институтът изпълнява разнообразни дейности в областта на приложната психология като психологично подпомагане на оперативно-издирвателната дейност, психологично консултиране, психодиагностични изследвания и други. Налице е необходимост за тях регламентът за работа да бъде разписан прецизно.

В действащия Правилник не е предвидена възможност дейността на секторите в ИП – МВР да се регламентира с правила, което би осигурило по-добра организация на работните процеси.

Съгласно чл. 6, т. 6 от Правилника сектор „Криминална психология“ извършва „медиация при конфликти в структури на МВР“. Тази дейност е неспецифична за сектора и не попада в областта на криминалната психология, поради което е нужно да отпадне.

Съгласно чл. 7, т. 6 от Правилника секторите по чл. 5, ал. 3, т. 2-7 извършват „организационна диагностика и консултиране“. Съгласно чл. 7, т. 8 от Правилника секторите по чл. 5, ал. 3, т. 2-7 извършват „медиация при конфликти в структури на МВР“. Тези дейности са тясно специализирани и не са специфични за секторите. По тази причина е подходящо да отпаднат като дейност на секторите по чл. 5, ал. 3, т. 2-7.

Съгласно чл. 9, т. 1 от Правилника сектор „Психологично осигуряване на структури в гр. София“ извършва „индивидуални психодиагностични изследвания“. Тази дейност е неспецифична за сектора. Такава дейност изпълнява сектор „Психодиагностични изследвания“ към отдел „Професионална психодиагностика“ на територията на София-град и област София. Поради това е подходящо т. 1 от чл. 9 от Правилника да отпадне.

В чл. 12 от Правилника са изброени дейностите на отдел „Административен“. Част от тях не са от компетентността на отдела, други са формулирани неточно и непълно, а някои от дейностите не са регламентирани. С оглед на това е необходимо някои от дейностите да бъдат формулирани по-прецизно, други да отпаднат, както и да бъдат включени нови.

Раздел V на действащия Правилник е с наименование „Планиране, организиране, контрол и отчитане на научно-приложната и учебната дейност“. Така формулиран, той създава ограничение само до част от дейностите, изпълнявани в ИП – МВР, изключвайки други дейности. Също така, разделът не съдържа текстове относно контрола на дейността. Необходимо е да се формулира ново наименование на раздела.

Разпоредбите на този раздел не съответстват на правилата за планиране – правилата за изготвяне на цели по чл. 33а от Закона за администрацията, правилата за планиране на управленската дейност на МВР, сроковете за планиране, задачите и отговорниците за изпълнението им. Належаща е промяна на разпоредбите, уреждащи планиране на изпълняваните от ИП – МВР дейности. Това налага да бъдат посочени видовете планови и отчетни документи, които ще се изготвят в ИП – МВР, както и по-подробно да бъдат разписани етапите и отговорностите по изготвянето и обобщаването им.

Институтът разполага с библиотечен фонд, включващ разнообразни по вид, съдържание и език библиотечни единици – колекции, публикувани и непубликувани документи с научна и информационна стойност и други. Интересът към някои от библиотечните единици – книги, периодични издания, електронни носители и други, е намалял. Ползва се предимно тясно специализирана психологична литература. Подходяща възможност за запазване на библиотечния фонд от ИП – МВР е по-голямата част от него да бъде предоставен на Академията на МВР. По този начин фондът ще бъде на разположение както на служителите от Института, така и на курсантите и всички служители на МВР. В ИП – МВР ще остане поддържането на специализиран книжен фонд.

Раздел VI „Квалификация и оценяване на служителите“ от действащия Правилник разписва механизъм за квалификация и оценяване на служителите – чрез специализираното въвеждащо обучение. Този механизъм в известна степен не кореспондира с предвидените в чл. 161, ал. 6 от ЗМВР правила за въвеждане в работата през периода на изпитване при първоначално назначаване на държавни служители на държавна служба в МВР. Това налага преосмислянето му и прилагането на подходящ подход. За целта е необходимо Раздел VI „Квалификация и оценяване на служителите“ да се синхронизира с установените за всички служители със статут по ЗМВР правила за въвеждане в работата през периода на изпитване при първоначално назначаване на държавни служители на държавна служба.

Дейностите на ИП – МВР са единствено в областта на психологията. Използваната терминология в Правилника е строго специфична. Необходимо е в допълнителна разпоредба да се дадат определения на някои от използваните термини.

2. Цели, които се поставят:

Прецизно регламентиране на дейностите, които изпълняват структурните звена на ИП – МВР, съгласно разпоредбите на чл. 51, ал. 1 от ЗМВР.

Подобряване на организацията, контрола и отчитането на различните видове дейности чрез въвеждане на методически ръководства за всички дейности, които не са регулирани с други нормативни актове.

По-прецизно формулиране, отпадане, както и включване на нови дейности за структурните звена на ИП – МВР.

Привеждане на Раздел VI „Квалификация и оценяване на служителите“ от действащия Правилник с предвидените в чл. 161, ал. 6 от ЗМВР правила за въвеждане в работата през периода на изпитване при първоначално назначаване на държавни служители на държавна служба в МВР.

Оптимизиране и облекчаване на процесите по управление, контрол и методическо ръководство на структурните звена в ИП – МВР.

3. Финансови и други средства:

За прилагането на проекта на акт не се изисква осигуряване на допълнителни финансови и други средства.

Новият акт не изисква осигуряването на допълнителни средства за основни и допълнителни възнаграждения, материално-техническото осигуряване или друго.

Дейността на ИП – МВР, определена в чл. 51, ал. 1 от ЗМВР и в новия Правилник, ще се изпълнява в рамките на одобрения бюджет на МВР за съответната година.

4. Очаквани резултати от прилагането:

Ще се постигне синхронизиране с актуалната законова регламентация на дейността на Института в ЗМВР, определена в чл. 51, ал. 1 от ЗМВР.

Ще се регламентират прецизно дейностите, които изпълняват структурните звена на ИП – МВР в съответствие с чл. 51 от ЗМВР.

Ще се постигне оптимизиране и облекчаване на процесите по управление, контрол и методическо ръководство на структурните звена в ИП – МВР.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

С проекта на Правилник не се предвижда въвеждане на европейско право.

Разглежданата материя не попада в изключителната или споделена компетентност на Европейския съюз (чл. 3 и 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз) и съответно е предмет на национална уредба в отделните държави – членки на ЕС.

Изисквания на законодателството на ЕС, които имат отношение към разглежданата материя, се съдържат в Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (чл. 16, ал. 3, предложение второ). Директивата е въведена в националното законодателство със съответни последователни изменения в Закона за чужденците в Република България, Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България и Наредба № Із-1201 от 2010 г. за реда за временно настаняване на чужденци в специалните домове за временно настаняване на чужденци и в техните звена и за организацията и дейността им (обн., ДВ, бр. 45/2010 г.), като съответните национални актове са нотифицирани по установения ред.

При изготвянето на проекта на нов Правилник е отчетена необходимостта от обезпечаване изпълнението на дейностите на ИП – МВР по чл. 51, ал. 1 от ЗМВР, в т. ч. оказване на психологическа подкрепа по отношение на лицата, настанени в специалните домове за временно настаняване на чужденци, като част от възприетите европейски норми и стандарти в тази област. Това са въпроси, които не следва да се разглеждат във връзка с въвеждането, а с прилагането на цитираното европейско законодателство, тъй като въвеждането е факт и е направено с други национални актове, чиито разпоредби не се засягат от проекта на акт.

С оглед на това с проекта не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не следва да се изготвя анализ за съответствие с него и не е приложена таблица за съответствие с европейското право.

Предвижда се новият Правилник да влезе в сила две седмици след обнародването му в „Държавен вестник“, а чл. 3, ал. 2 и чл. 13 да влязат в сила три месеца след обнародването на Правилника в „Държавен вестник“, по следните причини:

Предвидените нови моменти, свързани със утвърждаването на методически ръководства и методики за дейностите по чл. 3, ал. 2 от проекта и на правила за дейността на секторите по чл. 5, ал. 3-5 и отдел „Административен“ (по чл. 13 от проекта), изискват време за подготовката, утвърждаването и предприемането на някои практически стъпки за прилагането им.

Прецизирането и промяната на някои от дейностите на структурните звена на ИП – МВР изискват известна подготовка за прилагането им.

Проектът на нормативен акт е публикуван на интернет страницата на Министерството на вътрешните работи и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет съгласно изискванията на чл. 26 от Закона за нормативните актове.

На основание чл. 26, ал. 4, изр. първо от Закона за нормативните актове срокът за провеждане на обществени консултации по проекта е 30 дни.